

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 181.

V Ljubljani, v torek 11. avgusta 1885.

Letnik XIII.

Zboljšanje duhovske plače ali kaj?

Ministerstvo za bogočastje in uk je v soglasji z denarstvenim ministrom z dnem 2. julija 1885 razglasilo ukaz, kako se ima postava dné 19. aprila 1885 (drž. zak. št. 47), kar se tiče začasnega zboljšanja dotacije katoliškega duhovstva pri dušnem pastirstvu tolmačiti. Ta ukaz razlaga v § 17, kako se ima ona postava izvrševati, priložen ima tudi obrazec (Formular) kako je fasije napravljati in predlagati političnim uradom.

Ako čč. duhovščina sploh ni kaj posebnega od te postave pričakovala, si je marsikdo želel, naj ostane pri starem, če tudi je zares marsikje silno beraško in za stan, ki ima tako vzvišen poklic in tako težko odgovornost — naravnost rečeno, nedostojno, vendar si tega, kar se v poslednjem ukazu nakazuje, kako se namreč postava izvrševati ima, nihče ni mislil. Ta najnovejši ukaz še tiste pravice jemlje ali utesnuje, ktere so dosihmal pri določevanju duhovske plače in pri določevanju fasij prečastiti škofje imeli. Po tem ukazu je v poslednji stopnji merodajna le deželna oblast; škofje bi pa potem čisto nič govoriti ne imeli, ko so vendar le-ti po sedanjih navadi in celó po državnem zakonu 7. maja 1874 višje nadzorstvo o cerkvenem premoženju postavno imeli. Le pogledimo si posamezne paragrafe nekoliko bolj na drobno, vzlasti pa § 16, alineja 4, ki duhovnom jemlje to, kar so jim namenili tisti, ki so ustanovili sv. maše. Kajti ti pobožni daritelji s svojimi prihranjenimi denarji gotovo niso mislili na pomoč priteči državnemu zakladu, marveč so skrbeli v prvi vrsti, da se jih še po smrti cerkev v molitvi spominja in so zaradi tega nekaj cerkvi, oziroma duhovnu, ki sveto daritev opravlja, voliti in pri plači zboljšati hotli. Ta namen imajo cerkvene ustanove sploh, vsaj to je po mnenji in željah ustanovnikov bilo od nekdanj in tako sodi navadno ljudstvo še zdaj. Za državne potrebe skrbi se po drugi poti,

ne da bi cerkvene ustanove se v državni zaklad stakale; zgodovina in skušnja uči pa človeštvo, da cerkveno premoženje nikdar — vsaj v svojih posledicah — državi na korist ni bilo. Tudi te ustanove ne bode primanjkljaja odpravile, pač pa vernike odvrčale, da ne bodo ustanov več napravljali; duhovniki se jih bodo pa branili, ker jim ne bi take ustanove po želji ustanovnikov v poboljšanje, ampak po izpeljavi postave v škodo služile.

A to še ni vsa pomanjkljivost pri tem ukazu. On sega še dalje, ko prestopa meje po obstoječih državnih postavah določene, stopa na cerkveno polje, si tukaj prilastuje pravice, kakoršne so bile dosihmal v Avstriji nepoznane. §§ 6 in 9 (zadnji odstavek) prezirata pravice in dolžnosti, ktere imajo škofje, kar se tiče cerkvenega premoženja. Ako se tukaj na konci § 9 govori, da se ima škofu naznaniti, koliko se je dovolilo primakniti ali dopolniti dotacijo, potem ko je bila vsa zadeva že pravno dognana in določena, se vendar hoče s tim reči, da škof pri takem določevanju besedice nima, ampak mu je postavno samo zvedeti, kar so drugi sklenili o tem.

Pri določevanju župnij dostikrat ne gre le za to, da se določi in s številkami pokaže, koliko nese ta ali ona cerkvena služba, marveč gre tudi za bistvene pravice, ktere so s tem sklenjene. Ako se že na cerkveno pravo marsikje več ne ozira, moralo bi se ozirati vsaj na politično postavu z dnem 7. maja 1874, ktera, da gredóč omenimo, katoliški cerkvi in njenim razmeram ni ravno odveč prijazna, ki je sklenjena bila od liberalne večine prejšnjega državnega zbora za časa ministra Stremayer-ja, ko so se tedanjí brezverski poslanci silno radi v verske zadeve zaletovali, namesto da bi se bili z gospodarstvenimi in npravnimi zadevami ljudstva pečali.

Ali se more še govoriti, da imajo škofje kaj vpliva, da imajo kaj govoriti zastran uprave cerkvenega premoženja, ki je v njih škofijah (§ 45 navedene postave)? ali morejo nadzorovati upravo premoženja pri cerkvenih službah, ako se, kakor na primer § 9 imenovanega ukaza velevala, vsa zadeva

po prizivnem potu razsodi in se še škofje o tem ne vprašajo?

Dosihmal je bila vsaj ta navada, da se je škofom poslal potrden ukaz (Rektifikations-Ausweis) o vsaki posamezni župniji; vsled tega dokaza bi se imelo škofom le to naznaniti, kaj je politična oblast o posameznih župnijah določila § 8 in 9. Kako bi o teh okoliščinah škofje svoj glas še povzdignili zamogle na korist služb in službujočih?

Z navedenim ukazom nastopa se v zadevi, ki se vsakako za cerkveno smatrati mora, enostranska pot, ktera se z dosedanjim cerkvenim redom in naravnim položajem cerkvenih oblasti nikakor ne vjema. Če tudi posamezni udje posvetne gosposke semtertje niso ravno vselej za obstanek in razvoj katoliške cerkve goreli, bili so vendar vajeni ozirati se na cerkvene pravice in obstoječe postave. Ta ministerski odlok imel bi nakrat to starodavno načelo odstraniti, a upati je, da bodo avstrijski škofje postavnim potom sporazumljenje s cerkveno in državno oblastjo dosegli.

Kako so jezuiti začeli delovati na Nemškem.

(Po Janssen-u.)

Sovrašтво do jezuitov je podedovano, dasiravno svet do dobrega ne vé, od kod izhaja to sovrašтво. Jezuite sovražijo, ker to sovrašтво podedava sin po očetu; a v knjige do knjige se prepisujejo laži in obrekovanja, a prvi očetje temu sovraštvu so bili toliko lahkoverni, kakor tudi hudobni ljudje, kterim ne gre verovati, bili so protestantje, ki so sovražili jezuite, „ker so jim ustavili razširjanje njih evangelija“.

Prvi jezuiti, ki so na Nemškem delovali, so bili: Peter Faber, Klavdij Jaj in Nikolaj Bobadilla. Faber je bil l. 1540 duhoven v Wormsu in je delal le na to, da se življenje katolikov npravnstveno obnovi; bolelo ga je, da so krivo vero zatirali z obema rokama, a ne da bi bili gradili z eno roko mesta

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Statistični pregled.

Šmihelska župnija broji 3508 ljudi, ki bivajo v teh-le vaseh: Boričevo (46 ljudi), Brod (101), Žabja vas (120), Gotna vas (249), Idinščina (25), Irčja vas (116), Jama (28), Kandija (329), Krka (39), Lakovnice zgornje (73), Lakovnice spodnje (46), Škrjanče velike (63), Škrjanče male (11), Smihel (149), Mraševo gornje (48), Dolenja vas (72), Smolenja vas (283), Petone (40), Podljuben veliki (114), Podljuben mali (38), Potovrh (217), Ragovo (46), Rajnuše (101), Rakovnik (55), Regeča vas (160), Zihovo selo (41), Stranska vas (158), Selo pri Dolenji vasi (84), Srebrniče (55), Slatenek veliki (158), Slatenek mali (71), Vrh poleg Ljubnja (82), Virčna vas (144), Cirkava velika (43), Cirkava mala (44).

Razun župnijske cerkve sv. Mihaela se nahajajo še te-le podružnice: Sv. Ane poleg Grabna, ki ima več grobnih napisov; Matere Božje v Smolenji

vasi s pokopališčem; presv. Trojice na Potovrhu s pokopališčem; Matere Božje sedem žalost na Slatenku malemu s pokopališčem; sv. Leonarda v Gotni vasi; sv. Nikolaja v Stranski vasi; sv. Florijana na Ceroveci; sv. Vida nad Ljubnjem; sv. Roka poleg Pogane; Marije Device sv. rožnega venca poleg Šmihela na pokopališču; presv. Trojice kapelica Poganskega gradu; sv. Jožefa na Ruperčvrhu; kapelica device Marije v gradu „Neuhof“ v Kandiji; kapelica božjega groba poleg Grma (je malone v razvalinah).

Stopiče.

Jedno uro hodá od Novomesta po cesti, ki se vije preko Gorjancev na Hrvaško, razprostira se na podnožji Gorjancev po bregovitih, peščenih tleh noter do vrha Stopiška župnija. Proti jugo-zahodni strani jo mejé Gorjanci, čegar vrhunec, gora sv. Jederti, je nad 1181 mtr. visok; na drugi strani mejí na Prodgrajsko in Šmihelsko župnijo, proti severni strani pa na Brusniško. Na podnožji Gorjancev v ozki dolinici izvira potok „Težka voda“ pod vasjo Stopniško (230 m.) in teče proti zahodu skozi Šmihelsko župnijo, kjer se v Kandiji izteka v Krko. Pri izvirku se v tem potoku dobivajo postrvi. Drugi potok te okolice pa izvira izpod Gorjancev nad vasjo Pangrčgrmom ter se po kratkem teku pri

Črmošnjicah izliva v Težko vodo. Po holmeih in hribih ni studencev; toraj je mnogokrat prebivalcem trda za vodo. Treba jo je daleč nositi ali pa voziti, kedar jo v lužah in vodnjakih zmanjka, kar se po zimi in poleti večkrat pripeti. Svet je peščen in malo vgođen za poljedelstvo. Po nižjih holmeih raste vinska trta; razume se, da ne daje ravno sladke kapljice. Tudi za živinorejo svet ni vgođen; največ se še bavijo z ovčarjijo; tudi kôz imajo dokaj. Sadjereja daje tudi nekaj dobička; največ se pridela češpelj, jabolk, orehov in češenj. Ljudstvo je sploh neimovito; nekoliko si je samo krivo, ker prerado hodi na trg v mesto, če tudi nima posebnega posla. Značaja so sploh mirnega. O pretepih in pobojih ni tu skoraj nikdar slišati. Tudi so ljudje jako gostoljubni, dokler je kaj kapljice v hramu. Mnogo jih gré pa tudi po svetu; radi se selijo v Ameriko, iskaje si zaslužka. Le jedno napako imajo sicer miroljubni Podgoreci; za vsako najmanjšo kvaro se preradi pravdajo. Večkrat ga stane pot v mesto več, nego je vredna kvara, za ktero se pravda. A tega jim ni dopovedati, češ, zakaj bi se ne potegnili za stare pravice.

Stopiška župnija je bila v poprejšnjih letih združena s Šmihelsko. Oskrbovali so jo Šmihelski župniki kot Mehovski vikarji. Iz tega gré sklepati, da

Božjega. Njegovo načelo je bilo: Zboljšati se mora življenje kristjanov, ni zadosti samo nauk o dejanskih čednostih. On ni nikakor zaničeval krivovercev, ogibal se je vsacega prepira in skušal je le pridobiti njih srca z mirnim podučevanjem. Tega v resnici krščanskega pravila se je strogo držal, ogibal se je prepиров in je za vero delal poglavitno, da je opisoval nje lepo stran. Dobra dela in požrtvovalnost samega sebe je bolj ljubil, kakor vse učenostne nasprotne dokaze. Njegov dnevnik nam kaže, da ni le tako pisal, marveč tudi tako ravnal; vsaki dan je molil za reformatorje in za mesta, ki so zapadla krivoverstvu.

Klavdij Jaj tudi ni imel velikega verskega odpada samo za učenosten prepир, marveč za zmoto sreč, ki se dá poravnati le, ako se sreč zboljšajo. Calvinist, predikant, ga je zaničeval, ker dela noč in dan po cerkvah in bolnišnicah, zelo trezno živi in se vsega tega ne hvali, ker potem „jih mnogo zopet zabrede v malikovanje“. No, tako spričevanje je menda dosti lepo! Branil se je postati škof v Tridentu. Isto tako, kakor Faber in Jaj, delal je Bobadilla na Dunaji, edino le za revne, bolne in tiste, ki so njegove duhovne pomoči potrebovali, ni se vsiloval nikomu, a svetil je le z lepim zgledom. Moč za to so pa jemali on in njegovi tovariši „iz duhovnih vaj“, ktere je spisal sv. Ignacij, in ki niso nič drugega, nego premišljevanje verskih resnic, kakor se nahajajo v katekizmu in vsakdanje verske vaje, samo lepo urvrstene.

Svitla zvezda tega reda na Nemškem pa je bil o. Kanizij. Kakor njegovi sobratje je delal v duhu miru. Proti Rimu je zmirom zagovarjal Nemce, rekoč, „da vse radi storé, ako se ž njim prav ravna“. Krščanska ljubezen in krotkost ste mu najbolj služili, da zopet pridobi protestante. V svojih govorih je razlagal katoliški nauk in se ogibal kar moč prepиров. S takimi zdravili, rekel je, ne ozdravljamo bolnikov, marveč bolezen postane neozdravljiva.

Tako so delovali jezuiti, ko so nastopili prvičkrat na Nemškem. — Dandanes liberalni listi hočejo takih duhovnov imeti, namreč da bi nič drugega ne delali, nego samo to, kar spada strogo med duhovska opravila. — Kljub vsemu temu so jih tako sovražili, kakor dandanes sovražijo vsakega duhovna, kteri jim stopa na prste, to nam vendar dokaže, da gre tukaj za vero, a ne za obliko, s katero se ona brani. A vendar — morda se jezuiti niso pripravili v verskih rečeh, toliko bolj so se pečali s politiko. Kanizij je prav odločno bil zoper to, da bi jezuiti nameščali pri katoliških knezih; naj nikar ne bodo po službah, tudi ne kakor „duhovni svetovalci“, ker potem bi se lahko vtikovali v svetne in politične zadeve, s kterimi se red nima pečati, in za duševno življenje mašnikov bi življenje po dvorih bilo nevarno. Vsled povelja, da se nimajo vtikati v državne zadeve, branila sta se dva jezuita iz Monakovega, svetovati vojvodi v takih stvaréh. Vojvoda se je sicer zoper to pritožil, a Kanizij je rekel, varovati se je treba tudi sumničenja, kakor da bi se vojvoda v svoji politiki ravnal po jezuitih. Tako so ravnali prvi jezuiti, a že tačas, toraj v oni dóbi, ko je bilo očitno dokazano, da se jezuiti iz načela ne vdeležé politike,

trdili so ravno nasprotno, in tako pridemo do vzroka za preganjanje, ktero je red izdelal, ko se je prvičkrat pokazal na Nemškem. „Naj pa se trudimo, kolikor hočemo, da se ognemo vseh posvetnih in političnih opravil, vendar nasprotniki zatrjujejo, jezuiti se povsod vsiljujejo in hočejo povsod gospodarstvo“, tako je tožil jezuit v Ingolstadt.

Naj že bodé, da so se jezuiti v poznejših časih po politiki in v politiki kaj pregrešili, a toliko je gotovo, da se je to na Nemškem očitalo jezuitom že takrat, ko so se po svojih obljubah vsega vtikovanja zdrževali. Iz tega se lahko sklepa, koliko je opravičeno tako očitovanje. Zapomnimo si: jezuiti, ki so na Nemškem nastopili, delajo samo „med štirimi cerkvenimi stenami“, ako jih pa isto tako napadajo, kakor druge, ki se svojih pravic tudi javno poslužijo, je vendar dokazano, da gre tukaj le za verske resnice v katoliški veri. Strastno so napadali molitev in premišljevanje in duhovne vaje, ki so se pečale edino s tem, da duha povzdignejo k pobožnosti na podlagi verskih resnic, ki so v vsakem katekizmu. — Jezuiti jih mnogo zapeljujejo k čudnim vajam, — eksercijam — tako toži kalvinist. Žrtve omamijo s paro in drugimi rečmi, da so vsi pijani, da mislijo videti hudiča, tulijo kakor voli, Kristu se morajo odpovedati in hudiču služiti. No, še dan danes imajo ljudje čudne pojmove o teh duhovnih vajah, vzrok tega sumničenja tiči v glavi praznovernega kalvinista, za kterim še dan danes blebetajo.

V resnici so pa jezuiti prav zgodaj začeli preganjati; jezuita Jaja pregnali so iz Ratisbone l. 1544. Žugali so, da ga bodo vrgli v vodo: upam tudi iz vode v nebesa priti, je mirno odgovoril.

Vendar preganjali so jih poglavitno z obrekovanjem, s kterim so hotli ovreči delovanje jezuitov, ki jim je bilo toliko nevarno. Kanizij piše: Od sovražstva do jezuitov goré vsi krivoverci. Obkladajo jih s strašnim obrekovanjem. Da bi jih le mi toliko bolj ljubili, kolikor nas zaničujejo. — Poglejmo si nekaj takih obrekovanj, iz tega lahko povzamemo sovražstvo, s kterim se obkladajo jezuiti od roda do roda. Jezuit v Monakovem je fanta obrezal, tako so povsod po Nemškem pripovedovali. Obrekovanje je bilo sicer nerodno, kajti osem zdravnikov in šest ranocelnikov je izreklo, da je to laž. E, kaj za to! Čez kakih deset let se je to zopet tiskano bralo. Jezuiti v Monakovem so ženske morili, tako so pripovedovali po listih, pet duhovnov so zaradi tega živih s kleščami ščipali do smrti. Župan in mestni svet v Monakovem so s pismom in pečatom pričali, da ni besedice resnice pri tem. Nek magister je raztrosil pravljico, da se jezuiti pečajo s strupom. Sklede, žlice, krožnike itd. umejo tako zastrupiti, da se strup ne dá več odpraviti. Nek uskok iz samostana v Gradci je to v knjigi s podobami dokazal. Od kod tedaj prihaja, da tudi dan danes nekteri omikanci dolže jezuita zastropovanja. Ker so jezuiti imeli dosti učencev, rekli so protestantje, da to ne gre po pravični poti, hudoba ima roke vmes, ... jezuiti učé v šolah copernije ... Tako so od nekdanj obkladali jezuitske šole ... a te so dosegle mnogo, mnogo, tako da so tudi resni protestantje na pr.

Natan Chytraeus, profesor na vseučilišču v Rostoku, zavidljivo, a tudi z začudenjem na nje gledali, redna vojska ni zadostovala, tedaj naj pomaga kar more — laž in nespamet. Kar so tačas umetno med svet spravili, to se je ohranilo noter do današnjega dne. Tako smešnih in nespametnih dokazov dan danes ne rabijo, a sovražstvo, ki izvira iz laži, hudobije in neumnosti je ostalo. Šole naopačno vojene ne sovražijo, samo ne hvalijo je ne; jezuitske šole pa sovražijo.

Te besede nas spominjajo na tisti čas, ko so jezuiti prvičkrat nastopili na Nemškem, a to nam zadosti kaže, na kakih trohnelih in gnjilih podslombah je oprto obrekovanje skovano ob isti dóbi zoper jezuita in njih delovanje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. avgusta.

Notranje dežele.

Nekaj čudnega in za pravoslavce znamenitega prigodilo se je v Gradci pri ondašnji deželni sodnji. Zatožen je bil grof Attems, plemenitaš po telesu, a vse kaj drugega po duhu, da je pretepal svoje posle s tako silo, da poškodovanje dveh poslov prestopa meje domačega strahovanja in ima značaj hudodelstva hudega telesnega poškodovanja. Bilo je pa tako-le: Dekla ali hišina mu je razbila po nesreči krožnik in poznaviš grofovo surovost, je pred njim bežala, on pa za njo. Ušla mu je v sobo, kjer se je zaklenila. Potomeca modre krvi je to tako razdivjalo, da je duri vlomil in deklo pretepel; potem jo je dal pa še na kimpež privezati in jo je v občinsko ječo občine Weissbach peljati ukazal. Dekle se je tega tako sramovala, da bi se bila končala, če bi je ne bili zabranili samoumora. Zato ga je pa pozneje ovadila sodnji. Drugi slučaj zadeva njegovega služabnika zaradi nepokorščine. Grof ga je dal na tla vreči in zvezati na rokah in nogah, ter je potem z boksarjem tako dolgo po njem mlatil, dokler ga ni popolnoma pretepel. Nato so ga prenesli v bolnišnico. Zdravniki so se izrekli, da je to tepež hudodelstvo hudega telesnega poškodovanja in je državno pravdnistvo na podlagi sodnijske objave grofa tožilo zaradi hudodelstva hudega telesnega poškodovanja. Ker se je pa grof Attems proti tej obdolžitvi pritožil na c. kr. deželno nadsodnijo, je le-ta instanca rekla, da to ni hudodelstvo, temveč le prestopok obrambe v sili in stvar je prišla pred c. kr. okrajno sodnijo, kjer se je sodnik moral držati od c. kr. deželne nadsodnije pokazanega mu pota in je grofa zaradi prestopka obsodil na tri tedne zapora. Grofu je bilo tudi še to preveč in se je pritožil, državnemu pravdniku premalo in se je tudi pritožil in stvar je prišla c. kr. deželni sodnji v roke, kamor je ona že a priori spadala. Državni pravdnik se ni dal motiti od nazorov c. kr. deželne nadsodnije, temveč je jasno izrekel svoje prepričanje, da tukaj o prestopku obrambe v sili nikakor ne more biti govorjenje, ker je bil služabnik zvezan, se toraj niti ganiti ni mogel, pač pa je to očitno hudodelstvo telesnega poškodovanja. Tega mnenja so bili tudi vsi gospodje pri deželni sodnji, da tu ni prestopka, pač pa je hudodelstvo v vsi svoji velikosti pod paragrafom. Kljub temu izrekli so se pa gospodje tako, da ne morejo nič storiti, ker je višja sodnja rekla, da ni hudodelstvo, temveč le prestopok in so prvo obsodbo potrdili, obe pritožbi pa zavrgli. Kakor se čuje, se bo državni pravdnik še jedenkrat pritožil in

je bila v poprejšnji dóbi Podgrajska župnija imenitnejša nego Stopiče. To pa radi Mehovskega gradu. Leta 1763 se nahaja Andrej Mahine pa že podpisan kot Stopiški vikarij. Ti namestniki so bivali v kapitlenu ter od tod oskrbovali faro. Zadnji krst iz Stopič je bil v Šmihelski cerkvi leta 1760; zadnja pa je bila iz Stopič pokopana na Šmihelskem pokopališču Marija Turek (l. 1765).

Matice (krstne, poročne in mrtvaške) se začelnjajo v Stopiški župniji z letom 1736. Toraj se v tej dóbi že smé župnija smatrati kot samostojna. Leta 1790 se je Podgrajska župnija odcepila od Stopiške; s tem je zadobila one meje, koje ima dandanes.

Sedanjo župnijsko cerkev je sezidal (l. 1709) grof Janez Lavrencij Paradeiser, vlastnik Poganc. Bil je poveljnik v Otočci. V boji s Turki je bil v smrtni nevarnosti; kajti njegov konj je bil hudo ranjen. V tej smrtni nevarnosti obljubi sezidati v Stopičah cerkev na čast Materi Božji, če ga reši smrtné nevarnosti. Bil je rešen, a izvršil je tudi svojo obljubo. Slika, predstavljajoča ta prizor, je videti še v župnijski cerkvi. Grof, obdan od vseh strani od Turkov, kaže na Marijino podobo. „Le-ta me je obvarovala v oni vojski.“ Tudi je ustanovil dohodkov za jednega duhovna, ki ni imel dolžnosti

pečati se z dušnim pastirstvom (beneficium simplex). — Novomeščan Jakob Janez Žonta je pa ustanovil luč, ki je gorela v cerkvi. — V prejšnji dóbi je bil tu sedež sloveče bratovščine „usnjatega pasa“ ali sv. Monike. Bila je tudi sloveča Božja pot. Še dandanes sosednji Belo-kranjci, Vlasi in Hrvatje radi romajo na božjo pot k Materi Božji v Stopiče. — Ob takih shodih je bila v prejšnji dóbi sveta maša in pridiga na prostem, kakor svedoči altar ob velikih vratih zunaj cerkve.

Sedanji župnik je g. Matevž Jereb, jako marljiv delavec v vinogradu Gospodovem.

Šolo je župnija imela še precej v zgodnji dóbi (1853). Prvi učitelj je bil J. Kaligar (1853—62), potem J. Peruci, Franc Silvester, J. Franke, ki je jako mnogo let delal v prosoh sadjereje, in sedanji Franc Cetelj.

Radi revščine vendar-le malo otrok pride v višje šole. Bivši Bledski župnik Anton Umek (roj. v Stopičah 16. januarja 1827) je ustanovil dve dijaški vstanovi po 125 gld. za dijake iz Stopiške župnije. Dosedaj ste še neoddani, ker ni niti jednega dijaka iz Stopiške župnije.

Statistični pregled.

Politično je župnija združena s Šmihelsko žu-

panijo, izvzemši 9 hiš v Gaberji, ki pripadejo k Brusniški občini.

Prebivalcev broji 1971, ki so razdeljeni po posameznih vaséh tako-le: Hrušica (149), Dolž (248), Zajčjevrh (100), Hrib (41), Igljenik (38), Šentjošt (97), Orehek veliki (180), Orehek mali (27), Pangerčgrm (96), Težkavoda (108), Težkavoda dolnja (129), Selo (57), Stopiče (128), Črmošnjice (140), Vrdun (54), Vrh (86), Cerovec veliki (192), Cerovec mali (38), Brezovic (43), Plemberg (40).

Razun župnijske cerkve so še te-le podružnice: Sv. Urbrna na Težkivodi zgornji; sv. Marije Magdalene v Črmošnjicah; sv. Jošta s pokopališčem; sv. Andreja v Oreheku s pokopališčem; sv. Jakoba v Hrušici s pokopališčem; sv. Matija na Zajčjemvrhu; ssv. Kozma in Damijana v Dolži s pokopališčem; ssv. Primoža in Felicijana v Ceroveci s pokopališčem; sv. Nikolaja v Pangerčgrmu.

Današnje pastirstvo oskrbuje župnik; kaplana radi pomanjkanja duhovnov nima župnija več let. Ob nedeljah ga za službo božjo nadomestujejo frančiškani iz Novomesta.

Za omiko skrbi jednorazredna ljudska šola, koje obiskuje 331 otrok.

(Dalje prih.)

to zaradi tega, da se bo obravnavala še enkrat pričela, kajti tukaj je celó sodnija pripoznala, da se je postavila krivica zgodila. Dogodek ta zanima vse pravoslovne kroge; in jih tudi lahko, kajti žalostno spričevalo je to za naše sodnijske razmere, če morajo vsi svoje prepričanje vravnati po onem, kakor ga imajo na najvišjem mestu. Čemu je pa potem sodnikov potreba?

Ob velikanski slavnosti, v kateri so zvesti in vrli *Tirolci* letošnje cesarske dneve preživeli, pokazali so pri velikem obhodu tudi jako lepo število tistih starih zastav, katerih vsaka nitka in vsaka luknjica ima svojo posebno zgodovino. Skoraj vse imele so svoje rane iz francoskih vojsk, kar jim je bilo pa tudi na prvi pogled videti. Razbite in razstreljene, poleg tega pa tudi še od smodnika okajene visijo ob ravno tako izdelanih drogovih bolj cunjam kakor zastavam podobne in vendar nad vse dragocen spominek prirojene tirolske zvestobe do avstrijske vladarske hiše. Kedar so v Tirolih tuji gospodovali, skrile so se vse te zastave, ki sedaj molče a po svojih ranah vendar tako zgovorno pripovedujejo zgodovino davnih dni; kajti gorje Tirolcu, pri katerem bi se bila taka zastava našla. Po njem bi bilo takoj; gorje hiši, v kateri bi jo bili našli, — požgali bi jo bili do tal in gorje celi vasi, kjer bi jo bili skrito imeli, — neznosno velik davek bi bila dobila. Sedaj pa zopet že dolgo časa pod domačim orlom smejo zopet na dan, z njimi vred pa tudi priborjene francoske zastave, živa priča stare tirolske hrabrosti; nosili so jih sivolasi veterani, ki so po prsih mnogo in častnih medalij imeli. Obhoda se je vdeležilo 15.000 strelcev došlih iz Laške, Švice, Nemške, Ogrske in drugih pokrajin: dolnje in gorenje Avstrije, Solnograda, Koroške, Kranjske, Štajarske, Moravske, Česke, Slezije in Galicije, iz Bukovine, Erdelja, Predarlške ter iz domače Tirolske dežele, katerih je bilo največ. Tirolski strelci uvrstili so se pod belo-zeleno tirolsko zastavo, vsi drugi avstrijski pa pod mogočno črno-rumeno. O kaki frankfurtarski trobojnici ni bilo niti sledu ne. Tukaj so bili zbrani pravi Avstrijci, o katerih se lahko reče, da je v njihovem taboru Avstrija.

Shod *avstrijskega in ruskega cesarja* v Kromerizu na Moravskem bo v času od 26. do 30. avgusta, ako so najnovejša sporočila resnična. Ker bo našega cesarja tudi tje kakaj cesarica spremljevala, se je pač nadjati, da se bo ruska carica tje kakaj pripeljala, kar je brzovaj tudi že v resnici naznanilo. Da bode sprejem Veličanstev kolikor bo le mogoče velikansk, pričele so se že sedaj priprave. Pešpolk št. 93 je že dobil povelje, da se preseli iz Olomueca v Kromeriz; enak ukaz doletel je godbo pešpolka št. 100. Z Dunaja poslali so tje gori iz cesarskih hlevov 160 konj. Pohištvo se uvažuje tje kakaj z Dunaja in Prage iz Hradšina. Deško semenišče priredilo se bode ministrom za stanovanje. Cesarjevič prebival bo v prostiji. Hoteli in zasobna stanovanja vzela so se že sedaj od cesarskega dvora za pet dni v najem. Kakor se čuje, vdeležila se bode oba cesarja velike trdnjavske nočne vaje, ki se bo 29. avgusta pred Olomuškimi trdnjavami začela. Slovani se bodo pokazali z zastavami v velikih sprevodih pred obema cesarjema. Da ima ta shod, katerega se bodo tudi ministri vdeležili, v prvi vrsti eminenten političen pomen, se pač ne dá vtajiti. Če se je že Gostinskemu pozdravu tolika važnost pripisavala, kaj naj si mislimo še le o Kromerizu, kjer se bode ta poljubila vladarja dveh držav, katerih bodočnost se le na jeden kraj ozira, kjer ju čaka boj ali mir — na Balkan. Avstrija in Rusija prisiljeni ste tukaj po mirnem potu določiti mejo, kako daleč je naša, in kje se začneja Vaša bodočnost ondi, sicer bi se moralo to določiti s puško v roci.

Na *Hrvaškem* se je odpovedal svojemu mandatu predsednik regnikolarne deputacije, Krestić. Vukatinović skuša oprati bana zaradi 18.000 kame-ralnih aktov in pravi, da je ban prav storil, kar je naredil, ker je delal po svojem prepričanju. Sicer bo pa zadeva prišla v deželni zbor na razgovor in ondi se bo morala vlada zagovarjati, deželni zbor naj se bode pa izjavil, kaj naj se dalje zgodi. Če bo deželni zbor določil, da naj se vsa tista pisma, katerih vsebina je izključljivo hrvaško-narodnega značaja, ali pa obsega cerkvene, družbinske ali državne razmere, shranijo v deželni hrvaškem arhivu, kjer so hrvaškim učenjakom in zgodovinarjem bolj na roko, se bodo akti vrnili in ban sam se bo za nje potegnil. (Čemu pa jih sedaj stran pošilja?) Madjarska zahteva kameralne akte sedaj že v drugič nazaj v Budapešt, kjer so bili poprej več let spravljani. Prvokrat jih je odločno zahtevala pod banom Mažuraničem, pa jih ni dobila, ker so Hrvatje rekli, akti so naši in pa tudi ban je bil mož na svojem mestu. Sedaj pod banom Khuenom-Hederwaryjem poskusila je madjarska vlada to že v drugič in sedaj se ji je obneslo. Miškatić je šel Hederwaryju na roko, le-ta pa vladi in akti bodo kmalo v Budapešti, če že niso. Nerazumljivo je, če Madjari nimajo kakega slabega namena z akti, zakaj da se tako za nje pulijo, ker je vendar njihova vsebina le za hrvaške zgodovinarje pomenljiva.

Vnanje države.

Bolgarskega kneza Aleksandra pričakujejo vsak čas domu in pojde naravnost v Vidin, kjer je ravnokar nekaj bolgarske vojske na tabornih vajah. Iz Vidina se popelje v Varno, Rušćuk in v Sumlo vojake pregledavat.

Turkom so Angleži že zopet napravili ponudbo če hočejo, da naj s svojimi ljudmi Egipt zasedejo, kateri bi morali pa na vsak način pod angleško nadzorstvo in pa da Turčija sklene zvezo z Angleži, katere ost bi bila proti Rusiji obrnjena. Lejte si no, kako zna John Bull odjenjati. Letošnjo spomlad je še od Sultana zahteval, da če hoče Egipt s Turki zasesti, jih mora postaviti pod Angleško zapovedništvo. Moštvo naj bi bilo turško, častniki pa angleški. Ker Turki tega niso hotli storiti, prijenjal je John Bull in zahteva le še nadzovanje turške vojske. Ker se tudi na to ponudbo v Carigradu neverjetno z glavo prikimuje, (kajti Turek prikimava, kedar kaj odbije ali ne verjame), bomo kmalo doživeli, da bodo Angleži Turkom še nekaj plačila ponudili, samo da jih bodo v Egipt spravili.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 10. avg. (Zlata maša.) Kmalo bo preteklo dve sto let, kar obstoji tukajšnji uršulinski samostan. Premnogo slovesnosti se je že tu obhajalo, a tako lepe, vesele in genljive še ni bilo nobenkrat, kakor se je vršila včeraj 9. avgusta, ko so preč. g. Mar. Mihael Potočnik zlato mašo obhajali.

Zlata maša je sploh redka slovesnost in postaja tem redkejša, čem več je pomanjkanje duhovnov; toraj je opravičeno, ako to prelepo slovesnost nekoliko po časniku opišem.

Že jutraj na vse zgodaj jelo je slovesno pri-trkavati, kar je v mestu sploh, posebej pa še pri tej cerkvi, kaj nenavadnega, naznanujoč toraj nena-vadno slovesnost. Ko se bliža določena ura, napol-nuje se prostorna cerkev ter se napolni do zadnjega prostora, če tudi je bila ob ravno tistem času v frančiškanski cerkvi nova maša. Častiti povabljeni — v obilnem številu, čeravno so še drugi mnogi bili zadržani po stanovskih opravilih — zberó se v duhovniji, ki je bila po mostovžih s cveticami obilno ozališana. Iz duhovnije zvrstijo se najprej učenke notranje šole, kot družice v beli obleki in civilni povabljeni, za njimi duhovščina v cerkveni obleki in za asistenco slednjič častitljivi starček zlatomaš-nik v eni roki držéč krasen šopek, v drugi okusno olepšano jubilarso palico. V cerkev gredé peli so duhovni „Benedictus“ in na to je kor navdušeno pozdravil zlatomašnika z „Ecce sacerdos jubilans“. Po odpetem „Veni“ bila je pridiga. Preč. špiritual Flis je v prelepem, mojsterskem govoru, ki ga je obilna množica vernih z neprestano pazljivostjo in ginenim srcem poslušala, vso slovesnost silno povzdignil, za kar mu bodi prisrčna zahvala. Iz navdušenega govora se je pač videlo, da preč. gosp. očeta zares ljubi, ker je imel priliko devet let spo-znavati njegove preblage lastnosti, saj pač vsak, kateri le nekoliko pozná miločuteče srce gospoda ju-bilarja, ne more drugače, nego čislati in ljubiti ga, in menim, ko bi č. g. očeta Zveličar sam imel komu predstaviti, kakor nekaj sv. Jerneja, bi tudi rekel: „Ecce vere Israelita, in quo dolus non est!“

Sv. maša se je opravljala kar moč slovesno: cerkev vsa praznično ozališana in razsvetljena, zlasti veliki altar, dragoceni paramenti še iz onega sto-letja, med obilno asistenco 5 korarjev, veselo-pobožno petje, vse je povzdigovalo nenavadno gen-ljivo slovesnost. In „Te Deum“ nazadnje! O, ta zahvalnica po petdesetletnem trudapolnem mašniškem delovanju je vse kaj drugega kakor „Te Deum“ pri novi maši!

Slovesnosti primeren bil je tudi slavnostni obed, katerega se je vdeležilo okrog trideset gospodov, razun štirih vsi duhovni, med drugimi sošolci preč. g. jubilarja: mil. g. prošt Zupan, vmir. okrajni glavar g. Ogrinec, župnika Brus in Habe. Iz-borni postrežba, s katero je hotel samostan preljub-ljenega g. očeta in njegove prijatelje počastiti in razveseliti, vedrilne napitnice in s preč. g. jubilan-tom se radujoča srca omilile so nam tudi ta del slavnostnega dneva tako, da nam ne pojde nikdar iz spomina.

Častitalo se je č. g. zlatomašniku od premnogih daljnih in bližnjih strani telegrafično, pismeno in ustmeno. V posebno čast in radost mu je telegram iz Rima, po katerem so dodelili sv. oče Leon XIII. njemu in njegovemu sošolcu gosp. Habe-tu svoj apostoljski blagoslov in pa pismo prevzviše-nega našega knezoškofa Jakoba, v katerem mu na-znanijo, da so si ga o tej radostni priliki izvolili za konzistorijalnega sovetnika. Jako razvese-lilo ga je tudi brzovajenje: sorojakov iz Krobe, č. g. dekana iz Kranja in iz Kanala, gospodov

iz Ribnice, „slavnostnega odbora Sentviške osem-stoletnice“; prijateljska vošila jezuita č. o. Sta-reta, g. Heidricha, mil. g. prošta Urha, proto-notarija J. Gruzovina, dekana Tomana, Oblaka itd. Med vošili je tudi več lepih krono-grafikov, na pr.:

Ves bLagosLoV gospoDV oČetV PotoČnIkV k
zlatI MašI roIak roIakV. J. A.

Med darili naj posebej omenim prelepo mašno knjigo, ki so mu jo za ta veseli dan poklonili ž njim službujoči kaplani in kateheti gg.: kanonik Za-mejec, župnik Hočevnar, špiritual Flis, prof. Smerekar in sedanji katehet Kržič.

Zares ljubeznjiv dan, lep dan, nepozabljiv dan je bil to! Še enkrat zakličemo s prijatelji in ča-stilci: „Ad multos annos!“ Bog dodeli preč. gosp. zlatomašniku toliko krepost, da bi čakal še de-mantne maše!

Iz Kokriške doline, 10. avgusta. (Raznoterosti.) Malokdaj dobite iz Kokriške doline kak dopis, naj Vam torej jaz sporočim nekatere drobnosti. Kakor sploh po Gorenjskem, tako obiskujejo tudi te kraje razni dolino-in hribolazei. Vleče jih semkaj ne samo divje-romantična dolina, ampak še bolj proti nebu kipeče goré, in visoki Grintovec (2560 m.) marsikterega zvabi na svojo piramido. Tako se je 6. avg. po prvem blagodejnim dežji, katerega smo tudi v naših gorah zeló želeli, podalo več potnikov pod zanesljivim vodstvom Kokriškega g. župnika, ki je kot pravi „sin planin“ dobro znan, na sivo glavo skalnatega Grintovca. Po lepo izpeljani, gladki cesti nekoliko od „Leskovca“ naprej se obrne na desno v stran, kjer kaže tablica Železno-Kapljiske podruž-nice društva avstrijskih turistov oddaljenost raznih planinskih krajev na tej progí. Za nas je zanimljiv znak: Suhadolnik 1 uro, Frischau-koča 1½, naprej do vrh Grintovca 3 ure. Zvečer že v mraku dospe družba do kočé (1474 metrov), kjer se pokrepča in podá h kratkemu počitku. Zjutraj krog treh je že ne nogah, se oboroži s planinskimi palicami in hajdi na sinji vrh skalnatega velikana, na katerega je srečno priplezala krog 1½7. ure. Ves trud je pozabljen, ko se človek od tih krog sebe ozre. Veličasten razgled. Kamor pogledaš le gore in zopet gore, pa proti vrhu neporaščene z gozdi in pašniki, ampak zavite v bele plašče, gore čudne zidave in razvrstivte — mojster-sko delo Stvarnikove roke. Proti severu-zahodu te pozdravlja čerovnata Kóčina, na drugo stran poteg-neni Greben in dalje Kamniške planine, Koroški in štajarski velikani... In dalje prelepo gorenjsko polje... in sive kope krog očaka Triglava... in prijazne vasi, trgi, mesta in doli, tam bela Ljubljana!

Nikjer, dragi čitatelj, se ne kaže narava v tako bogati prijetnosti in divji strahovitosti, pa tudi nikjer ne oznanuje bolj glasno božje vseмогоčnosti, kakor tukaj v visočini večnega snega. Akoravno gleda oko le mrzle, otrpnene podobe krog sebe, se ti vendar nehoté razgreje srce in povzdigne gori v zračne vi-šave uklonit se pred Vseмогоčnim. Tu razumemo besede prvega slavca slovenske modrice, ki je žgolet:

Sklad na skladu se vzdiguje
Golih vrhov kamen zid;
Večni Mojster ukazuje:
Prid' zidar se les učiti.

Družba se je zopet srečno vrnila v kočó, kjer je bila prijazno iznenadena od drugega prijatelja, ki jim je prišel do tih naproti. Dasi utrujeni so se vsi veseli in zadovoljni po kratkem počitku podali navzdol ter bili od gostoljubnega gospod župnika prijazno pokrepčani.

Kakor smo tu orjaškega velikana občudovali pod lastnimi nogami, tako nam je bila dan poprej priložnost ga gledati od nasprotne Koroške strani, kjer je bilo 5. avgusta žegnanje pri sv. Ožbaltu (pri Jezeru), kamor takrat dospé procesija iz Kranjske in Koroške. Da-si je bilo vreme neugodno, vendar je dospelo dokaj pobožnega ljudstva v lepo farno cerkev počastit sv. patrona z ginljivo slovesno službo božjo in več tihimi sv. mašami. V prijateljski družbi pri č. g. župniku Šumahu se je od koroških gospo-dov izprožila uvaževanja vredna misel, naj bi se po-stavil saj skromen spominek ranjkemu Jan. Božiču, ki je pokopan v Kortah, kjer je nazadnje deloval v dušnem pastirstvu. Res da je slovenstvo dolžno po-kojnemu pisatelju potomcem v spodbudo postaviti hvaležen spominek. Zato blagovoli ti, dragi „Slove-nec“, nabirati *) med mnogimi njegovimi znanci in častitelji po širni Sloveniji v ta namen; po razmeri darov. Omislila se bi plošča za na zid cerkveni ali

*) Iz sreca radi sprejmemo, ako kdo v blagi namen utрпи kaj darovati. Vredn.

pa še dostojnejši spominek. G. župnik Jurij Traven iz Obirskega je pripravljen vso drugo skrb prevzeti. V to svrhu priloži svotico nekaj čestitljiv.

Vsa Kokrška dolina na koroški in na kranjski strani je polna prirodnih lepote. Ti temni gozdi, to zeleno lesorje, ta čisti planinski zrak, in višje skalnati robovi in snežene kope; ob dobro oglašeni, vedno snažni cesti prijazno šumeča bistra Kokra, (ki se vé ob deževji hitro naraste vsled hudournikov in svoje umazane valove med kamenjem bobneča vali) — vse to zanima potnikovo srce. In če še omenimo, da ima Kokrška dolina vsakdanjo poštno zvezo in ravnokar napeljani telegraf, vidite, da se okorišuje tudi z novjšimi iznajdbami. Ima posebno dobre vode (z magnezijo), ki človeka lepo pohladé in poživé. In če slednjič še omenimo ob šumeči vodi prijazno farno cerkev Matere božje, kamor zahaja mnogo romarjev od koroške in kranjske strani počastiti nebeško kraljico, smo zaznamovali večje znamenitosti.

A. Ž.

S Št. Urške gore, 9. avgusta. (Naravoslovceem.) Na naši gori, ne daleč od vasi je star obširen porobek ali štor kostanjevega drevesa, *Castanea vesca*, ki je meni tako zanimljiv, da vselej, kolikorkrat o kakem sprehodu dojdem do njega, malo postojim in si ga ogledujem. Površje njegovo podobno je — si licet parva componere magnis — malemu botaničnemu vrtnu. Čujte le, kaj vse na njem raste! Od *Phanerogamov* videti so na njem tri smereke, *Abies excelsa*; en mecesenček, *Larix europaea*; ena trepetličica, *Populus tremula*; ena hibica ali bukica, *Fagus sylvestris*; mnogo borovničevja, *Vaccinium Myrtillus*; dve *Pimpinelli Saxifraga*; *Potentilla Tormentilla*; *Thymus Serpillum*; *Melampyrum pratense*; *Hieraceum sabaudum*; *Viola Riviniana*; *Gentiana asclepiadea*, in *Luzula albida*. Od „*Cryptogamov*“ in sicer od mahov se nahajajo na njem: *Mastigobryum trilobatum*, *Chyloseiphus polyanthus*, *Dicranum viride*, in *Dier. scoparium*, *Leucobryum glaucum*, *Polytrichum juniperinum*, *Hypnum cupressiforme* na deblih smerekic, *Lescurea striata*, na deblu hibice; potem *Hypnum purum*, *Hypnum Schreberi*, *Hylacomium splendens*, *Hyloc. squarosum* in *Hyloc. triquetrum*; od lišajev pa rastejo vmes: *Lecidella entroleuca*, *Cetraria islandica*, *Bryopogon jubatus*, var. *bicolor*, *Cladonia macilenta*, *Clad. digitata*, *Clad. fimbriata* in *Clad. squamosa*. Zdaj pa naj kdo reče, da ta starec ni častitljiv in ogledovanja vreden.

Domače novice.

(Podpora.) Kranjski deželni odbor naklonil je Dolenjcem po toči poškopovanim po Krškem in Kostanjskem okraji 1500 gld. podpore.

(Korni zapovednik) fzm. baron Kuhn odpeljal se je sinoči z brzovlakom v Postojno na ogled vojakov ondi na tabornih vajah zbranih.

(Umrl je) g. Leopold vitez Gariboldi, c. kr. profesor na tukajšnjem učiteljski včeraj popoldne ob 1/2 5. uri. Pogreb bo v sredo 12. avgusta popoldne ob 6. uri iz Frančiškanskih ulic k sv. Krištofu.

(Mrtvud) je zadel danes zjutraj g. Milavca, c. k. vodjo pomožnih uradov pri tukajšnjem finančnem ravnateljstvu. Smrt ga je pobrala, ko se je bil od zjutranje maše domu povrnil.

(Služba sekundarnega zdravnika) v Ljubljanski deželni bolnišnici je razpisana. Prošnje do 30. avgusta.

(Toča) je pobila po Mirniški občini v Novomeškem okraju po naslednjih vaseh: Škerjanec, Zagorica, Dolenja Slivnica, Terbinca, Rogovila, Gomila in Dul. Vničena je setev, kar je še na polji in sadje je okleščeno.

(Vina) po Notranjskem letos ne bo kaj prida, v Vipavi pa menda celó malo. Okoli Trsta uničila ga je toča že meseca maja, kar ga je pa toča pustila, vničuje ga drug škodljivce, neke vrste plesnjoba ali glivica „*peronospora viticola*“ imenovana, ki se vedno bolj razširja.

(Strelna je vdarila) 8. avgusta v enovrstni kozolet A. Kutnarja na Muljavi v Št. Vidski fari, kateri se je vnel, a k sreči so zamogli ogenj takoj pogasiti.

(Današnjega „Brencljna“) ne bo, ker si je vsega g. državni pravdnik naročil. Več člankov mu je bilo posebno všeč!

(Duhovske spremembe v Krški škofiji). Č. g. Jožef Kubica, kaplan v Kotarčah, je prestavljen

v Šmarje. Č. g. J. Markovič pride od sv. Heme za kaplana v Kotarče. — Umrla sta č. g. Jožef Valjavec, župnik v Nemškem Grebenji; in č. g. Jožef Käfer, župnik v Motnici.

(Razpisana) je služba okrajnega sodnika v Radoljici do 25. avgusta.

(Za davčnega iztirjevalca) na Kranjskem išče se zmožen mož. Prošnje v 14 dneh c. kr. finančnemu ravnateljstvu. Orožniki imajo prednost.

(Na velocipedu z Dunaja v Trst) prišel je včeraj mladeneč, in je za dolgo pot le 33 ur potreboval. Iz Glognice do Semeringa poslužil se je železnice. V Gradcu je 6 ur, v Ljubljani pa 4 ure počival. Njegov tovariš prišel je v enakem času le do Postojne. Če je res, sta se ta dva poskušala za stavo 10.000 goldinarjev, katero sta dva velocipedna kluba med sabo napravila.

(Popravek.) V sobotni številki 8. avgusta vrnila se je na drugi strani v prvi koloni neljuba napaka, ki naj se tako-le popraviti izvoli: V 12 vrsti od listkove črte navzgor se bere: „omne inimicem etc.“, — glasiti bi se pa moralo: „omne nimium vertitur in vitium“.

Razne reči.

— V Löwenu na Belgiškem ustanovil se bo zavod, kakor je naš list o tem že enkrat pisal, v katerem se bodo izgojevali misijonarji, ki ponesejo luč sv. vere zamorcem v vročo Afriko ob Kongu živčim. Vsled najnovejših sporočil se bo dotični zavod otvoril že meseca novembra letos.

— Iz Kahire piše g. Dichtl o misijonarju Ohrwalder-ju naslednje: Bonomi in Ohrwalder sta se v Obeidu ločila 4. junija, ker je Bonomi prilike za beg se poslužil in srečno vtekel. V dveh mesecih se pričakuje Ohrwalder. Isti Arabljan ga bode prinesel, ki je Bonomi-ja pripeljal. Obljubili smo mu 1500 gld. Za Bonomija smo mu plačali 1000 gld. Ko bi bili le vedeli, da je Ohrwalder v Obeidu bi bili lahko poslali še enega velbljoda. Reklo se je pa, da so vsi v Chartumu, tako je pisala prednica sester iz Chartuma. Sestre so že 1 1/2 leta ločene od mašnikov, v El-Obeidu so sedaj še tri. — Ko bi bili vedeli, kako lahko bi ga bilo rešiti! Ohrwalder je še zdrav, a samo pretrpel je mnogo!

— Strokovnjaška razsodba. Zdravnik vpraša bolnika, kako mu je. „Ej tako, tako, vse bi bilo, ko bi slišal le nekoliko bolje.“ — „Kolikokrat sem vam že rekel, da ne pijte žganja, pa bodele boljše slišali.“ Čez 14 dni pride doktor zopet. Mislé, da bolnik vedno še ne sliši dobro, nagovori ga jako glasno: „No, no, saj ni treba vpiti, že tako slišim. Vbogat sem Vas, pustil sem žganje in — dobro slišim.“ Čez 8 dni ga doktor zopet obišče. Nagovori ga z navadnim glasom. „Kaj ste rekli gospod doktor, — zopet ne slišim.“ — „Gotovo ste začeli zopet žganje piti.“ „Da, gospod doktor; ker vse, kar sem do sedaj slišal ni toliko vredno, kakor glažek šnopsa!“

— Moder svét. „Gospod doktor, prosim Vas hitro z mano, naš Janče je miš požrl!“ — „Kaj, miš požrl? No, tukaj je moja modrost pri kraju. Pojdite domu in recite Jančetu, če je miš požrl, naj hitro še mačka požré, pa bo dobro!“

Telegrami.

Pančova, 10. avgusta. Toča, kot jajca debela, pobila je po čangoski naselbini popolnoma.

Berolin, 11. avgusta. „National Zeitung“ piše: V podučenih krogih se jim ne zdi nemogoče, da bode shodu avstrijskega in ruskega cesarja sledil oni ruskega in nemškega; Kje — se še ne vé. O vsem tem sodijo po tem, ker je bil prišel v Gastein knez Dolgoruki.

Marseille, 10. avgusta. O petih popoldne včeraj pa do ene popoldne danes pomrlo je 17 ljudi za kolero.

Madrid, 10. avgusta. Včeraj je na Španjskem zbolelo 4864 ljudi za kolero, pomrlo pa 1577.

Umrli so:

9. avgusta. Jožef Breskvar, hišnega posestnika sin, 4 mes., Krakovske ulice št. 25, božanst.

V bolnišnici:

7. avgusta. Jakob Fabjan, posestnik, 66 let, Gangraine senilis.

8. avgusta. Marija Nagel, delavka v predilnici, 22 let, jetika.

Tuji.

9. avgusta.

Pri **Matlju:** Mirosl. Schottkovsky, c. kr. poročnik, iz

Trsta. — Avg. Maceratta, trgovec, iz Trsta. — G. Zerkovitz, trgovec, iz Trsta. — Bogdan Kobal, c. k. sodn. pristav, iz Krškega.

Pri **Stonu:** Kinder, pristav, Quedlinburga. — Leopold Schind, gostilničar, s soprogo, z Dunaja. — Ziga Beck, trgovec, iz Budapešte. — Terezija Rendich, zasebnica, iz Trsta. — Johana Simoni in Marija Strupi, zasebnice, iz Trsta. — Dr. Ghiglianovich, odvetnik, s sinom, iz Zadra. — H. Iselstöger, zasebnik, iz Bludenca. — Ivana Rankl in Antonija Lillitz, zasebnici, iz Celja. — Denovan in Diacono, zasebnika.

Pri **Tavčarji:** Dr. Morie Müller, homeop. zdravnik, z Dunaja. — Aleks. Fischl, fabrikant, z Dunaja. — Aleks. Koperl, zasebnik, s soprogo, iz Budjevoje. — Janez Legat, c. k. profesor, iz Trsta. — Edvard Legat, c. k. kaplan, iz Lipice.

Pri **Južnem kolodvoru:** Ant. Pallan in Edv. Kratochwill, natakarja, z Dunaja. — Frane Saurau, zasebnik, iz Radolice. — Anton Marolt, zasebnik, iz Cérknice.

Pri **Avstrijskem caru:** Božidar Lill, trgovec, iz Budapešte. — Marija in Santina Gregorič, zasebnici, iz Trsta. — Ant. Leskovic, c. k. poštar, iz Idrije. — Jos. Benedek, učitelj, s sinom, iz Planine.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 70 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 35 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 05 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 60 „
Akcije avstr.-ogerske banke	577 „ — „
Kreditne akcije	283 „ 60 „
London	125 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 93 „
Ces. cekini	5 „ 92 „
Nemške marke	61 „ 40 „

Od 10. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 60 kr.
„ papirna renta 5%	92 „ 15 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 98 „ 25 „
„ Länderbanke	98 „ 25 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	559 „ — „
„ državne železnice	296 „ — „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	189 „ 70 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 „ — „
4% „ „ „ 1860	500 „ 138 „ 75 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 167 „ 75 „
„ „ „ 1864	50 „ 166 „ 75 „
Kreditne srečke	100 „ 177 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 22 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 „ 10 „
„ Ferdinandove sev.	106 „ 25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„**Ne v Ameriko!**“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odrasčenim, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok

iz vseh časov krščanstva.

- I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151.
- II. „ „ 1885 „ V, 160.
- III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Germana, izgled krščanske potrpežljivosti.

Cena 5 kr.

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

To delo je že po „Zg. Danici“ dovelj znano. Ko se je tudi v posebnih zvezkih izdalo, je bilo z veseljem sprejeto, po raznih časnikih vgodno ocenjeno in jako priporočano. — Posebne prednosti tem zvezkom so: 1. Zanimljiva in raznovrstna tvarina iz raznih stanov in časov. O njej piše pisatelj v uvodu I. zvezka: „Menim, da prav sodim, če pravim, da med drugim se zlasti lepe zgodbe in zgledi tisto oralo, katero najglobočje seže v rahlo zemljico mladostnega srca in ob enem zaseje v njem seme, ki ne more ostati brez dobrega sadu. In sicer pred vsem take zgodbe, pri katerih ni treba mlademu čitatelju se vpraševati, so li resnične ali ne?“ Tvarina je tako razdeljena, da se v prvem zvezku opisujejo zgledi iz sedanjega veka; drugi zvezek sega že bolj v oddaljene čase; slednji pa se čedalje bolj bliža začetku krščanstva. — Pridjalo bi se še lahko mnogo, kakor pravi pisatelj v uvodu III. knjige, a knjiga bi se morala podražiti in marsikaj bi se moralo ponavljati. Zdaj pa je zlasti poskrbljeno za različenost in mikavno prizore. 2. Lahko umevna pisava. „Ovete iz vrtov sv. Frančiška“, ki se samo odlikuje po lepi slovenščini, piše (I. l. 9. zv.): „Mi vsim našim bralcem, zlasti starišem, katehetom in učiteljem, ki imajo mladim za dobro, tečno berilo skrbeti, toplo priporočamo te lepe knjižice. Našli bodo v njih tisto prisrčno, deteje ljubeznjivo pisavo...“ Posebno rabno dela knjigo to, da je vsak večji popis razdeljen v več oddelkov s primernimi napisi, uvodi itd. 3. Namen, v resnici koristiti mladini, ki tu lahko razvidi, kako so mladi svetniki in svetnice se morali vojskovati in premagovati, da so to postali, kar so. Zato tudi prof. A. Zupančič v „Pastirstvu“ (I. del, str. 230) posebej priporoča gg. katehetom te knjige. 4. V primeri z družimi enakimi knjigami jako nizka cena! Želeti je torej, da se to koristno delo še pridniše razširja med Slovenci nego do zdaj.

Katoliška Bukvarna.

(11)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.